

بخش آموزش رسانه تفریحی سنتر

کلیک کنید www.tafrihicenter.ir/edu

نمونه سوال گام به گام

امتحان نهایی جزو

دانلود آزمون های آزمایشی

متوسطه اول : هفتم ... هشتم ... نهم

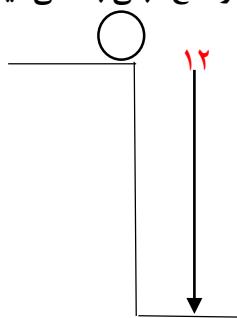
متوسطه دوم : دهم ... یازدهم ... دوازدهم

راهبردهای حل مسئله

- چگونه مسئله را حل کنیم؟
- ۱) فهمیدن مسئله
  - ۲) انتخاب راهبرد مناسب
  - ۳) حل مسئله
  - ۴) بازگشت به عقب
- انواع راهبرد:
- ۱) رسم شکل
  - ۲) الگو سازی (جدول نظام دار)
  - ۳) حذف حالت های نامطلوب
  - ۴) الگو یابی
  - ۵) حدس و آزمایش
  - ۶) زیر مسئله
  - ۷) حل مسئله ساده تر
  - ۸) روش های نمادین

راهبرد رسم شکل: برای حل بعضی از مسایل می توان با رسم یک شکل ساده آن را حل کرد.

مثال: توپی از ارتفاع ۱۲ متری به پایین پرتاب شده است. توپ هر بار که به زمین می خورد نصف ارتفاع قبلی بالا می آید. توپ به از سومین باری که به زمین می خورد چند متر حرکت کرده است؟

$$12 + 6 + 6 + 3 + 3 = 30$$

راهبرد الگو سازی: برای حل بعضی از مسایل می توان همه حالت های ممکن را در یک جدول نظام دار نوشت.

مثال: حاصل ضرب دو عدد طبیعی ۴۸ شده است. بیشترین حاصل جمع چند است؟

عدد اول	عدد دوم	مجموع دو عدد
۱	۴۸	$1+48=49$
۲	۲۴	۲۶
۳	۱۶	۱۹
۴	۱۲	۱۶
۶	۸	۱۴

راهبرد حذف حالت های نامطلوب: برای حل بعضی از مسایل در یک جدول نظام دار همه حالت های ممکن را نوشه و حالت هایی که با توجه به صورت مسئله نادرست است (حالت های نامطلوب) کنار می گذاریم.

مثال: حاصل ضرب سه عدد طبیعی ۶۰ و حاصل جمع آن ها ۱۸ شده است بزرگترین عدد کدام است؟

عدد اول	عدد دوم	عدد سوم	حاصل جمع	مجموع اعداد
۱	۲	۳۰	$1+2+30=33$	X
۱	۳	۲۰	۲۴	X
۱	۴	۱۵	۲۰	X
۱	۵	۱۲	۱۸	✓
۱	۶	۱۰	۱۷	X

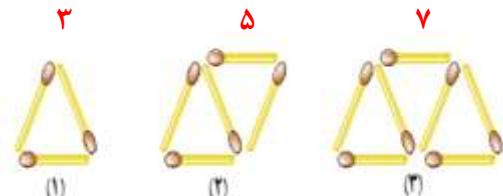
راهبرد الگویابی: در بعضی از مسایل که الگو یا رابطه‌ی خاصی بین شکل‌ها یا اعداد باشد از الگویابی استفاده می کنیم.

راهبردهای حل مسئله

الگو: اعداد سه تا سه تا اضافه شده
۱۹۰۰ و ۱۷۰۰ و ۱۵۰۰ و ۱۳۰۰ و ۱۰۰۰ و ۷۰۰

مثال: سه عدد بعدی هر الگو را بنویسید؟ (الگو عددی)
الگو: اعداد طبیعی سه بار در خودش ضرب
۲۱۶، ۲۵۰، ۲۸۰ و ۳۴۰ و ۳۷۰ و ۴۰۰

مثال: شکل هفتم دارای چند چوب کبریت است؟ (الگو هندسی)

۱۵ و ۱۳ و ۱۱ و ۹ و ۷ و ۵ و ۳

الگو: اعداد دو تا دو تا اضافه شده است :

راهبرد حدس و آزمایش: در بعضی از مسایل می‌توان با یک روش منطقی راه حل مسئله را حدس زد سپس حدس خود را بررسی تا به جواب مسئله نزدیک شویم.

مثال: در یک مزرعه ۱۶ مرغ و گاو است. اگر تعداد پاهای آن ها ۴۲ باشد در این مزرعه چند گاو و چند مرغ است؟

حدس و آزمایش	تعداد گاو	تعداد مرغ
۸	۸	$۱۶+۳۲=۴۸$ X
۱۰	۶	$۲۰+۲۴=۴۴$ X
۱۱	۵	$۲۲+۲۰=۴۲$ ✓

راهبرد زیر مسئله: بعضی از مسایل پیچیده و چند مرحله را می‌توان به چند زیر مسئله تبدیل کرد.

مثال: علی ۴۲۰۰ تومان پول دارد. او می‌خواهد ۱۱ خودکار و با باقی مانده پولش مداد بخرد. قیمت هر خودکار ۳۰۰ تومان و قیمت هر مداد ۱۲۰ تومان است. علی چند مداد می‌تواند بخرد و چند تومان برایش باقی می‌ماند؟

$$\text{الف) پول خرید خودکار : (زیر مسئله اول)} \quad ۱۱ \times ۳۰۰ = ۳۳۰۰$$

$$\text{ب) باقی مانده پول : (زیر مسئله دوم)} \quad ۴۲۰۰ - ۳۳۰۰ = ۹۰۰$$

$$\text{ج) تعداد خرید مداد و باقی مانده پول : (زیر مسئله سوم)} \quad ۹۰۰ \div ۱۲۰ \simeq 7 \quad 6 \text{ تومان باقیمانده پول}$$

راهبرد حل مسئله ساده تو: برای حل بعضی از مسایل می‌توان ابتدا مسئله‌ی ساده‌تری که با مسئله‌ی اصلی در ارتباط است حل کنیم.

مثال: حاصل عبارت زیر را به دست آورید؟

ابتدا حاصل هر پرانتز را به دست می‌آوریم :

$$\left(1 - \frac{1}{2}\right) \times \left(1 - \frac{1}{3}\right) \times \left(1 - \frac{1}{4}\right) \times \dots \times \left(1 - \frac{1}{100}\right) =$$

$$1 - \frac{1}{2} = \frac{1}{2} \quad 1 - \frac{1}{3} = \frac{2}{3}$$

$$\frac{1}{2} \times \frac{2}{3} \times \frac{3}{4} \times \dots \times \frac{99}{100} = \frac{1}{100}$$

$$1 - \frac{1}{4} = \frac{3}{4} \quad 1 - \frac{1}{100} = \frac{99}{100}$$

راهبرد روش‌های نمادین: بعضی از مسایل را می‌توان با استفاده از نمادهای جبری (معادله) یا مدل سازی هندسی حل کرد.

راهبردهای حل مسئله

مثال: افشین برای خرید ۴ کتاب ۱۵۰۰۰ تومان به فروشنده داد و ۶۰۰ تومان پس گرفت. قیمت هر کتاب چند تومان است؟

$$4 \times \textcircled{ } + 600 = 15000$$

برای حل این مسئله رابطه‌ی مقابل را می‌نویسیم:

سپس جواب را حدس می‌زنیم:

قیمت کتاب	حده و آزمایش
۲۰۰۰	$(4 \times 2000) + 600 = 8600 \quad X$
۲۵۰۰	$(4 \times 2500) + 600 = 10600 \quad X$
۳۰۰۰	$(4 \times 3000) + 600 = 12600 \quad X$
۳۵۰۰	$(4 \times 3500) + 600 = 14600 \quad X$
۳۶۰۰	$(4 \times 3600) + 600 = 15000 \quad \checkmark$